

Klimat- och
näringslivsdepartementet

Yttrande
KN2025/01284

Stockholm 2025-10-23

Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap

Svensk Försäkring uppskattar möjligheten att yttra sig över rubricerat betänkande.

Sammanfattning

Försäkring är centralt för att hantera risker för både individer och organisationer. En viktig uppgift för försäkringsbranschen är att förebygga och hantera egendomsskador och branschen tillhandahåller tjänster som är av betydelse för en byggnads- och reparationsberedskap som möter samhällets behov i både fredstida kriser och vid höjd beredskap.

Svensk Försäkring välkomnar betänkandets förslag om en utvecklad struktur för en modern bygg- och reparationsberedskap, införandet av så kallade F-avtal och ett register för arbetsmaskiner. Däremot avstyrker Svensk Försäkring förslaget om en ny försörjningsberedskapslag då vi anser att försörjningsberedskapen i första hand bör bygga på överenskommelser och avtal, vid sidan om befintlig reglering.

Samverkansformer behöver utvecklas

Svensk Försäkring instämmer med betänkandet att det är inom ramen för befintlig struktur för civilt försvar som arbetet med att utveckla former för samverkan mellan privat och offentlig verksamhet ska ske.

I betänkandet förslås att en utredning tillsätts med syfte att föreslå tvingande lagstiftning för att föreskriva vissa skyldigheter för företag att delta i försörjningsberedskapsarbetet. Svensk Försäkring menar att betänkandet inte har presenterat övertygande argument avseende behovet av ytterligare tvingande reglering och avstyrker förslaget. Näringslivets deltagande i försörjningsberedskapen och dess bidrag till förmågeuppbyggnad bör i första hand hanteras genom överenskommelser, avtal och genom befintlig lagstiftning som grund.

I betänkandet ges förslag på åtgärder som skulle kunna åläggas företag genom en ny lagstiftning. Svensk Försäkring konstaterar att ett flertal av dessa åtgärder redan genomförs på frivillig grund genom befintlig privat-offentliga samverkan och deltagande i övningar och analyser.

Det pågår vidare ett arbete med att föreslå en samordnad struktur för försörjningsberedskapen under ledning av en nationell samordnare och med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som huvudman. Svensk Försäkring menar att detta arbete bör fullföljas och att den struktur som därigenom etableras ger resultat innan behovet av ytterligare lagstiftning inom området kan bedömas.

Svensk Försäkring tillstyrker förslaget om så kallade försörjningsberedskapsavtal (F-avtal). Detta är avtal som ska avse sådan verksamhet som syftar till att vid frestida krissituationer, höjd beredskap eller krig upprätthålla försörjning av varor och tjänster som är nödvändig för att trygga befolkningens överlevnad, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna eller bidra till det militära försvarets behov. Det ska även finnas en risk för allvarliga samhällskonsekvenser om behovet inte tillgodoses samt att det inte är möjligt att tillgodose behovet på mindre ingripande sätt.

F-avtalen bör kunna tecknas av myndigheter med särskild kompetens för ändamålet, förslagsvis totalförsvarsmyndigheter och på nationell nivå, och MSB bör ansvara för att föra ett register över avtalen. Svensk Försäkring anser att det är positivt att offentliga aktörer ska överväga försörjningsberedskapsaspekter i samverkan med näringslivet och i avtalen med företagen och att detta framgår av tillämpliga upphandlingsregler.

En effektiv byggnads- och reparationsberedskap

Svensk Försäkring instämmer i betänkandets slutsats att det finns behov av en ny byggnads- och reparationsberedskap. Vi delar vidare betänkandets bedömning att byggnads- och reparationsberedskapen ska omfatta de byggnader, anläggningar och den infrastruktur som behövs för att bedriva samhällsviktig verksamhet vid frestida krissituationer och verksamhet för totalförsvaret.

Försäkringsföretagen försäkrar egendom, byggnader och ansvaret för utförare. Det rör sig bland annat om byggnader och egendom för boende, tillverkningsindustri, affärslokaler och maskiner för såväl den privata marknaden som för offentliga verksamheter och försvarsändamål. Det kan förvisso finnas undantag i egendomsskyddet för krig eller krigsliknande händelser men detta kan innebära att beredskapslagstiftningen inom försäkringsområdet tillämpas, varför försäkringsgivarnas resurser och kompetens inom till exempel skadebedömning och återställande efterfrågas.

Vi vill understryka att byggnads- och reparationsberedskap aktualiseras redan i vilket byggnadssätt som tillämpats vid uppförandet. Metoder som blivit vanligare såsom större byggnation i trä eller byggnader med stora glaspartier gör att skadeutfallet vid en antagonistisk hotbild ser annorlunda ut jämfört med byggnader uppförda med traditionella metoder såsom till exempel betongbyggnader. Vi ser

därför ett behov av att dessa aspekter avseende nybyggnation aktualiseras inom beredskapssektorn för industri, byggande och handel och att Boverket får i uppdrag att utarbeta riktlinjer som även omfattar egendomsskydd. Ytterligare en aspekt att beakta för denna beredskapssektor är det faktum att tillgången till kompetent arbetskraft för byggnation och reparation av byggnader kan bli en utmaning. Svensk Försäkring håller därför med om att civilplikt för vissa nyckelkompetenser bör utredas närmare.

Vi tillstyrker att beredskapsmyndigheternas arbete ska stödjas av ett kansli för byggnads- och reparationsberedskap och att detta organisatoriskt placeras under den sektorsansvariga myndigheten Tillväxtverket.

Det är angeläget att upprätta ett register för arbetsmaskiner

Svensk Försäkring anser att det finns ett stort behov av ett register för arbetsmaskiner och tillstyrker förslaget om att Boverket får i uppdrag att utarbeta ett konkret förslag.

Vi anser dock att förutsättningarna för ett register i stora delar är klarlagda genom det arbete som redan har genomförts av flera myndigheter. Ett offentligt register skulle kunna finansieras genom avgifter vid registrering och ägarbyte. Mot bakgrund av att något beslut ännu inte fattats om att införa ett maskinregister, har branschaktörerna själva inlett ett arbete med ett frivilligt register. Detta arbete drivs av branschorganisationerna Maskinleverantörerna, Svenska Bankföreningen, Finansbolagens Förening, Svensk Försäkring och Maskinentreprenörerna.

Utöver argumenten kopplade till byggnads- och reparationsberedskap finns flera andra skäl att införa ett register för arbetsmaskiner, bland annat för att främja rättvisa konkurrensvillkor, förebygga stölder och utförselhäleri, motverka bedrägerier, möjliggöra kontroll av upphandlingskrav samt följa upp miljöpåverkan.

Svensk Försäkring

Mats Galvenius

Pär Karlsson